

KONKURRENSVERKET	
2014 -03- 0 4	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE

Merit Utbildning Malmö AB, 556717-4817
Adlerfeldts väg 4 M
213 68 Malmö

Ombud: Advokat Per-Owe Arfwedson och Jur.kand. Isabell Nielsen
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

MOTPART

Malmö kommun
205 80 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 20 december 2013 i mål nr
9828-13, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens interimistiska beslut den 27 december 2013 i mål nr
7554-13 upphör samtidigt att gälla.

YRKANDEN M.M.

Merit Utbildning Malmö AB fullföljer sin talan och vidhåller i allt väsentligt
vad som tidigare har anförts samt framhåller bl.a. följande. Den upphand-

Dok.Id 276168

Postadress
Box 1531
401 50 Göteborg

Besöksadress
Stora Nygatan 21

Telefon
031-732 74 00
E-post: kammarratten.goteborg@dom.se
www.kammarratten.goteborg.se

Telefax
031-732 76 00

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are listed below each name. The names are: Mr. J. H. Smith, Mr. J. B. Jones, Mr. W. C. Brown, Mr. T. E. White, Mr. R. L. Green, Mr. S. D. Black, Mr. K. M. Gray, Mr. N. P. Blue, Mr. Q. R. Red, Mr. U. V. Purple, Mr. X. Y. Orange, Mr. Z. A. Yellow, Mr. B. C. Pink, Mr. F. G. Silver, Mr. H. I. Gold, Mr. J. K. Bronze, Mr. L. M. Copper, Mr. O. P. Iron, Mr. Q. R. Lead, Mr. S. T. Zinc, Mr. U. V. Tin, Mr. X. Y. Nickel, Mr. Z. A. Cobalt, Mr. B. C. Manganese, Mr. F. G. Magnesium, Mr. H. I. Calcium, Mr. J. K. Sodium, Mr. L. M. Potassium, Mr. O. P. Lithium, Mr. Q. R. Barium, Mr. S. T. Strontium, Mr. U. V. Bismuth, Mr. X. Y. Antimony, Mr. Z. A. Arsenic, Mr. B. C. Selenium, Mr. F. G. Tellurium, Mr. H. I. Vanadium, Mr. J. K. Chromium, Mr. L. M. Manganese, Mr. O. P. Iron, Mr. Q. R. Cobalt, Mr. S. T. Nickel, Mr. U. V. Copper, Mr. X. Y. Zinc, Mr. Z. A. Cadmium, Mr. B. C. Mercury, Mr. F. G. Silver, Mr. H. I. Gold, Mr. J. K. Platinum, Mr. L. M. Palladium, Mr. O. P. Rhodium, Mr. Q. R. Ruthenium, Mr. S. T. Rhenium, Mr. U. V. Osmium, Mr. X. Y. Iridium, Mr. Z. A. Osmium, Mr. B. C. Iridium, Mr. F. G. Platinum, Mr. H. I. Gold, Mr. J. K. Silver, Mr. L. M. Zinc, Mr. O. P. Cadmium, Mr. Q. R. Mercury, Mr. S. T. Lead, Mr. U. V. Tin, Mr. X. Y. Antimony, Mr. Z. A. Bismuth, Mr. B. C. Strontium, Mr. F. G. Barium, Mr. H. I. Calcium, Mr. J. K. Sodium, Mr. L. M. Potassium, Mr. O. P. Lithium, Mr. Q. R. Rubidium, Mr. S. T. Cesium, Mr. U. V. Francium, Mr. X. Y. Actinium, Mr. Z. A. Thorium, Mr. B. C. Protactinium, Mr. F. G. Uranium, Mr. H. I. Neptunium, Mr. J. K. Plutonium, Mr. L. M. Americium, Mr. O. P. Curium, Mr. Q. R. Berkelium, Mr. S. T. Californium, Mr. U. V. Einsteinium, Mr. X. Y. Fermium, Mr. Z. A. Mendelevium, Mr. B. C. Nobelium, Mr. F. G. Lawrencium, Mr. H. I. Rutherfordium, Mr. J. K. Dubnium, Mr. L. M. Seaborgium, Mr. O. P. Bohrium, Mr. Q. R. Hassium, Mr. S. T. Meitnerium, Mr. U. V. Darmstadtium, Mr. X. Y. Roentgenium, Mr. Z. A. Copernicium, Mr. B. C. Nihonium, Mr. F. G. Flerovium, Mr. H. I. Tennessine, Mr. J. K. Oganesson.

lande myndigheten har möjlighet att frångå den i ramavtalet fastställda rangordningen endast om det föreligger särskilda skäl. Såväl förarbeten som praxis förutsätter dock att den enskilde har en lagstadgad möjlighet att själv välja leverantör för att särskilda skäl ska anses föreligga. Den enskilde saknar sådan möjlighet beträffande val av SFI-anordnare. Det finns därför inte särskilda skäl att göra undantag från den i ramavtalet fastställda rangordningen. I SFI-utredningens betänkande SOU 2013:76 "Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning" uppmärksammas problematiken med fritt val i avsaknad av en lagstadgad rätt till fritt val. Den i målet aktuella avropsmodellen har därmed inte utformats objektivt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten anser att det finns skäl att meddela prövningstillstånd.

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Möjligheten till domstolsprövning kan påverkas av händelser som inträffar inom den i bilagan angivna överklagandetiden tre veckor, se 16 kap. LOU.

Raymond Grankvist

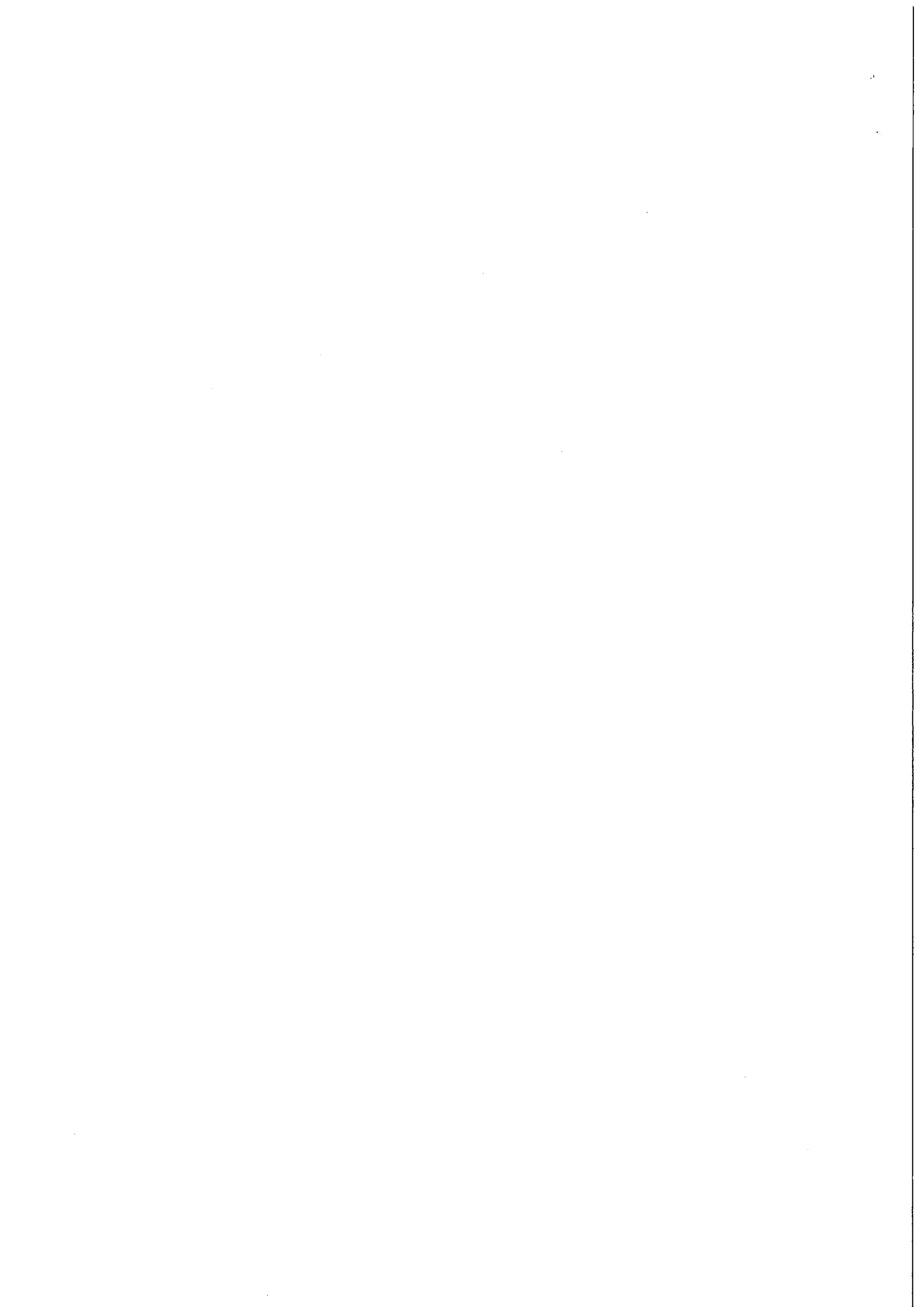
Ann-Marie Holmstedt
referent

Monika Selvin

/Daniel Böcker

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2013 -12- 20
Meddelad i
Malmö

Mål nr
9828-13

Bilaga A

SÖKANDE

Merit Utbildning Malmö AB, 556717-4817
Adlerfelts väg 4
213 65 Malmö

Ombud: advokaten Per-Owe Arfwedson och jur. kand. Isabell Nielsen
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

MOTPART

Malmö stad
205 80 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Merit Utbildning Malmö AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

BAKGRUND

Malmö stad genomför en upphandling av utbildning i svenska för invandrare, referensnummer 2013-00031. Upphandlingen genomförs med förenklat förfarande enligt LOU.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Merit Utbildning Malmö AB (Merit) ansöker om överprövning av upphandlingen avseende delområde 1, 2 och 3 och yrkar att upphandlingen ska göras om. Som grund för sin talan anför Merit bl.a. följande.

Avropsmodellen

Syftet med upphandlingen är att teckna avtal med flera leverantörer där villkoren är fastställa och utgör således ett ramavtal. Tilldelning ska då ske enligt ramavtalets bestämmelser. I det aktuella fallet sker avrop avseende delområde 1 och 2 utifrån tre omständigheter.

1. den enskildes beslut om mottagandet till utbildning,
2. tillgången på utbildningsplatser, vid avropstillfället, som motsvarar den enskildes utbildningsbehov, och
3. den enskildes önskemål.

När det finns tillgång till utbildningsplatser i flera delområden och den enskilde inte vill eller kan önska/välja avropas plats från den leverantör som är först i rangordningen. I detta fall är rangordningen inom respektive delområde klarlagd av utvärderingen. Staden har då att välja vilket delområde som utbildningsplatsen ska avropas från. Genom att välja delområde väljs en leverantör. Detta får främst betydelse mellan leverantörerna som rangordnats i delområde 1 och 2. Det kan antas att huvuddelen av studenterna inte kommer att välja studieanordnare vilket innebär att staden fritt

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM

kan välja mellan studieanordnare. Genom att avropa plats från ett visst delområde väljer staden mellan olika leverantörer och kan därigenom styra avropen helt fritt. Staden har genom att ge sig själva fritt val att välja utförare i vissa fall samt möjligheten att utöka respektive minska antalet utbildningsplatser för en viss ramavtalsleverantör en möjlighet att styra vilken ramavtalsleverantör som får utföra tjänsterna. Ett visst mått av förutsäbarhet behövs för att leverantörerna ska kunna uppskatta resurser och planera sin verksamhet. En leverantör som placerar sig på andra plats kan inte påräkna avrop när den leverantör som placerat sig först tillhandahållit exempelvis 400 helårsplatser eftersom antalet platser kan utökas. Avropsmodellen i kombination med stadens möjligheter att ändra antalet utbildningsplatser för respektive ramavtalsleverantör skapar en osäkerhet över vilka volymer som ramavtalet kan komma att ge. Förfrågningsunderlaget kan inte sägas vara tillräckligt transparent så att anbudsgivarna kunnat uppskatta den potentiella volymen av ramavtalet och därmed utforma ett konkurrenskraftigt anbud. Eftersom avropsmodellen strider mot de grundläggande principerna ska upphandlingen göras om.

Förarbetena till LOU stadgar tydligt att "möjligheterna att välja leverantör på grunder som inte är objektiva strider mot grundtankarna bakom regleringen av den offentliga upphandlingen och skapar osäkerhet hos leverantörerna". Det poängteras att ett visst mått av förutsägbarhet är viktigt för leverantörerna för att kunna uppskatta och planera resursanvändningen. Ramavtal måste därför "innehålla villkor i form av rangordning eller annan fördelningsnyckel som säkrar att tilldelningen sker på ett objektiva sätt". Förarbetena medger en möjlighet för den upphandlande myndigheten att under vissa förutsättningar frångå den rangordning som finns i ramavtalet. För att frångå rangordningen så ska det vara fråga om en situation där det inte är möjligt eller förenat med påtagliga nackdelar att göra avrop från en fastlagd rangordning, se Kammarrätten i Stockholm mål nr 7433-09 och mål nr 5418-10 samt Kammarrätten i Jönköping mål nr 229-10.

Osäkerheten kring vilka volymer som den leverantör som placerat sig först i rangordningen avseende delområde 1 och 2 kan räkna med har medfört svårigheter för Merit att uppskatta och värdera värdet av ramavtalet och därmed även att utforma sitt anbud på ett konkurrenskraftigt sätt. Hade fördelningen av eleverna som inte avser att välja utbildningsplats varit tydligare hade Merit utformat sitt anbud annorlunda.

Lärarkompetens

För att kvalificera sig till uppdraget måste leverantören enligt punkt 1.4.16 i förfrågningsunderlaget uppfylla kravet på att minst 65 procent av lärarna är behöriga att undervisa i sfi. Behörighet innebär att läraren innehar en lärarlegitimation samt 60 högskolepoäng (motsvarande 40 gamla universitetspoäng) i ämnet svenska som andra språk. Utformningen av förfrågningsunderlaget med skall-kraven (punkt 1.4.16) och bedömningskriterierna för lärarkompetens på respektive delområde (som i praktiken innebär att anbudsgivarna var tvungna att offerera 100 procent behöriga lärare för att få tilldelning) överstiger vad marknaden kan erbjuda. Kravet kan därmed inte uppfyllas i något av delområdena. Kravet är därmed inte proportionellt eftersom det efterfrågar något som marknaden inte kan uppfylla. Proportionalitetsprincipen innebär att kraven ska vara kopplade till upphandlingsföremålet, att kraven ska vara nödvändiga och ändamålsenliga, att syftet med kraven inte går att uppnå på ett mindre ingripande sätt samt att kraven inte otillbörligt får begränsa konkurrensen. Att ha en hög målsättning där alla sfi-lärare har lärarlegitimation samt ett års studier i svenska för invandrare är ett ambitiöst mål men målet kan i praktiken inte genomföras. Att kraven för lärarbehörighet är kopplade till upphandlingsföremålet är ostriktigt. Frågan är då om kravet på viss lärarbehörighet är nödvändig, ändamålsenlig och om syftet inte går att uppnå med mindre ingripande krav.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM

Förordningen om behörighet och legitimation för lärare och förskolelärare (2011:326), behörighetsförordningen, och skollagens krav på lärarlegitimation innebär att många i och för sig kompetenta lärare inte längre kommer att vara behöriga. Detta drabbar inte bara sfi-utbildningen utan hela skolväsendet och har sedan startskottet för lärarlegitimation fått skjutas upp pga. implementeringsproblem. Att den slutliga behörighetsförordningen kräver 30 högskolepoäng i svenska som andraspråk torde vara ett resultat av att det ansågs orimligt att ställa högre krav eftersom det föreligger en brist av lärare med sådan utbildning. Kraven avseende lärarlegitimation och 60 högskolepoäng får till följd att staden går avsevärt längre än vad som bedömts vara möjligt i samband med att lärarlegitimation infördes. Det är staden som har bevisbördan för att kravet är proportionerligt. Staden har därmed att visa att kravet kan uppfyllas i praktiken vilket innebär att det ska vara möjligt att alla lärare (eftersom vinnande anbudsgivare erbjudit 100 procent behöriga lärare) för samtliga delområden att uppfylla behörighetskravet. Eftersom det inte är möjligt att uppfylla ett sådant krav ens i Stockholm förefaller detta bli problematiskt. Staden har inte visat att kraven är nödvändiga/ändamålsenliga för att uppnå syftet med kravet och att målsättningen inte skulle kunna uppnås med mindre ingripande åtgärder.

De vinnande anbudsgivarna måste således en månad innan avtalsstart kunna styrka den offererade tillgången av andelen behöriga sfi-lärare. Anbudsgivarna ska således visa att 100 procent av deras lärare har full behörighet. Då lärarna ifråga inte behöver vara anställda behöver endast en lista på namn med behöriga lärare som man inte anställt ännu uppvisas för att avtal ska tecknas. Den kontroll som då genomförs kan inte tillförsäkra staden att leverantörerna kan leva upp till vad som utlovats i anbuden och som medfört att leverantörerna tilldelats höga mervärdespoäng i utvärderingen och därefter kontrakt. Det är bara de anbudsgivare som inte sedan tidigare har kontrakt med staden som har vågat erbjuda full lärartäthet med behöriga lärare. Samtliga i dag befintliga leverantörer som har lämnat an-

bud utifrån sin kunskap om svårigheten att uppfylla nuvarande behörighetskrav har lagt sig på en väsentligt lägre nivå. Merit förlorade mervärdespoäng i utvärderingen genom att ange en realistisk nivå på lärarbehörighet. Hade Merit angivit 100 procent behöriga lärare i sitt anbud hade Merit tilldelats kontrakt på både delområde 1 och 2. Att ha ett utvärderingskriterium som i praktiken innebär att anbudsgivarna måste/kan offerera större antal lärare än vad som finns och innebär att anbudsgivarna måste offerera glädjeanbud som inte har förankring i verkligheten. Den lärarbehörighet som staden i praktiken kommer att få, kan vara väsentligen lägre än vad som framkommit av de vinnande anbudsgivarnas anbud. Eftersom kontrollmekanismen en månad innan avtalsstart inte medför någon egentlig kontroll av vilka lärare som kommer att utföra tjänsten kan leverantörerna få börja leverera utan att alla lärare behöver uppfylla behörighetskravet.

Sanktion

I förfrågningsunderlaget återfinns de sedvanliga klausulerna om uppsägning och hävning vid brister i uppfyllelse av skall-kraven som uppkommer under avtalets utförande. Staden valde relativt sent i upphandlingen och genom frågor och svar att på följande sätt introducera en ny sanktion i form av vite om brister förekom:

”Vid för låg personaltäthet/för låg andel behörig personal: För det fall avtalsleverantören inte uppfyller kraven på personalresurser enligt avtalsvillkor och detta inte beror på omständigheter utanför avtalsleverantörens kontroll har beställaren rätt till reduktion av ersättningen med en sådan procentandel som motsvaras av den föreliggande bristen under aktuell halvårsperiod. Sådan reduktion får innehållas av beställaren i samband med utbetalning”.

Vitesklausulen saknar stöd i förfrågningsunderlaget och är oprecis till sin utformning. Frågan kan inte uppfattas på annat sätt än att staden efterger och accepterar att kvalificeringskravet avseende lärarbehörighet och perso-

naltäthet inte uppfylls under avtalet. Brister i de obligatoriska kraven kommer inte att medföra att staden säger upp kontraktet utan bristande kravuppfyllnad kan botas med utgivande av vite. Det strider mot LOU att efterge och acceptera anbud som inte uppfyller de obligatoriska krav som uppställts av den upphandlande myndigheten. Dessutom innebär det faktum att staden introducerar en vitessanktion att staden väsentligen har förändrat förfrågningsunderlaget. Eftersom den enda egentliga sanktionen för en anbudsgivare som offererat 100 procent behöriga lärare och en hög lärartäthet är att en handlingsplan ska upprättas kan resultatet mycket väl bli att leverantören får underskrida den nivå som utlovats i anbudet.

Upphandlingens avsaknad av transparens har även lett till en osund strategisk prissättning där anbudsgivarna spekulerat i att staden inte helt skulle upprätthålla skall-kraven avseende lärarnas behörighet och lärartäthet. Staden har valt att frångå sina egna skall-krav och har i frågor och svar meddelat att brister i lärartäthet och behörighet ska medföra att staden innehåller en viss del av betalningen. Det har varit oklart hur stort vitet skulle kunna bli och hur vitessanktionen ska räknas om angiven lärartäthet inte uppnås. Som en följd härav har anbudsgivarna spekulerat i att vitet aldrig skulle utgå och därmed kunde man riskfritt lova att alla lärare skulle uppfylla behörighetskraven. Viteklausulen kan således i praktiken bli verkingslös. Resultatet av upphandlingen riskerar därmed att bli att ramavtalsleverantörer antas som aldrig har för avsikt att erbjuda rätt antal behöriga lärare eller den uppgivna lärartätheten. Som upphandlingen utformats går det inte att garantera att de vinnande anbuderna är de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuderna.

Vitesklausulen är så pass otydlig att det inte går att förstå vilket ekonomiskt utfall en brist i lärarbehörighet kunde komma att få. Hade vitesbestämmelserna varit mer tydliga hade Merit kunnat erbjuda en högre grad av lärare som var behöriga och kunnat beräkna den ekonomiska risken detta

inneburit. Merits förutsättningar att lämna ett konkurrenskraftigt anbud har till följd av vitesklausulen försämrats. Hade förändringen inte skett hade Merit utgått ifrån att den enda sanktionen mot bristande uppfyllelse av skall-kraven var hävning av avtalet. I sådana fall hade anbudsgivarna inte angett en hög grad av lärartäthet och behörighet och ett mycket lågt pris. Merits anbud hade därmed varit mera konkurrenskraftigt.

Malmö stad bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande.

Avropsmodellen

Av förfrågningsunderlaget framgår hur avrop från ramavtal ska genomföras. Respektive tilldelad leverantör har tilldelats det antal helårsplatser som finns redovisat i förfrågningsunderlaget. Det framgår att beräknade volymer kan komma att över- eller underskridas och att tilldelade leverantörer inte garanteras någon volym. Överskridande av uppskattade avropsvolymerna kan endast komma i fråga då den totala avropsvolymen (de tre rangordnade avtalsleverantörernas sammanlagda volymer) för delområdet har uppnåtts. Ett underskridande av uppskattade totala avropsvolymerna kan ske om stadens behov av utbildningsplatser minskar. En annan anledning kan vara att ingen av de tre avtalsleverantörerna kan erbjuda den specifika utbildningsplats som vid avropstillfället efterfrågas. Vidare framgår att staden inte åtar sig att avropa något bestämt antal platser. Staden har inte möjlighet att flera år före avrop ange några exakta volymer. Utbildningsbehovet är svårt att beräkna och förändringar kan ske mycket snabbt vilket bl.a. beror på att tillströmningen av elever till utbildningen är ojämn och inte konstant. Vid avropstillfället är den enskildes utbildningsbehov samt den enskildes särskilda önskemål prioriterat. Då fler än en utbildningsplats finns att avropas ska i första hand den utbildningsplats den enskilde önskar/väljer avropas. Det är en avropsmodell som ger utrymme för eleven att själv välja utbildningssamordnare. I de fall då en elev inte kan eller vill välja utbildningsan-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM

ordnare sker tilldelning av utbildningsplats i enlighet med den rangordning som framgår av tilldelningsbeslutet. Det är enbart möjligt att avropa inom det specifika delområde som erbjuder den utbildning som eleven har behov av och önskar delta i. Det finns således inte möjlighet att tilldela utbildningsplatser mellan delområdena. Utgångspunkten är att det är den enskildes behov och förutsättningar som i första hand ska tillgodoses. Ett av skälen till att använda elevens val mellan avtalsleverantörer vid avrop är att eleven utifrån sina perspektiv ges möjlighet att bedöma respektive avtalsleverantörs för- och nackdelar. Ett exempel är betydelsen av elevens restid mellan hemmet och utbildningsanordnarens lokaler.

Avropsmodellen tydliggör kommunens tillvägagångssätt vid beställning av utbildningsplatser i enlighet med förstahandsalternativet (elevens val) och i det fall det inte utnyttjas av eleven andrahandsalternativet (rangordning med fördelningsnyckel i enlighet med förfrågningsunderlaget). Det bästa anbudet, i enlighet med 5 kap. 6 § andra stycket LOU, har den av delområdets tre tilldelade avtalsleverantörer lämnat som eleven vid det specifika avropstillfället väljer. Om eleven inte utnyttjar sin valmöjlighet är det den inom delområdet högst rangordnade avtalsleverantören som lämnat det bästa anbudet. Staden anser att det finns särskilda skäl att vid avrop av utbildningsplats frångå den fastställda rangordningen i de fall då eleven själv väljer utbildningssamordnare. Avropsmodellen uppfyller principerna om förutsebarhet, transparens och likabehandling.

Staden bedömer att utbildning i sfi liksom tjänster inom området för vård och omsorg är en tjänst som om eleven ges möjlighet till eget val av utbildningssamordnare ökar individens möjligheter att aktivt medverka och ta ansvar för sin kompetensutveckling. Vidare menar staden att vald avropsmodell ger eleverna inflytande över sina studier samtidigt som den möjliggör för staden att fullfölja sina uppgifter som skolhuvudman, utöva

nödvändig styrning av verksamheten och säkerställa ett väl fungerande kvalitetssäkringsarbete.

Lärarkompetens

Av 2 kap. 33 § behörighetsförordningen framgår de krav avseende behörighet som måste vara uppfyllda då en lärare ska undervisa inom ramen för (sfi). Kraven är minimikrav som ska tillämpas av samtliga utbildningssamordnare. En upphandlande myndighet ska vid offentlig upphandling ställa krav i enlighet med behörighetsförordningen och säkerställa att de uppfylls för att upprätthålla minsta godtagbara utbildningskvalitet. Behörighetsförordningens krav medför inte att staden är förhindrad att ställa högre krav avseende sfi-läraryrke. Staden har möjlighet att ställa krav avseende sfi-läraryrke som är förenliga med proportionalitetsprincipen. I punkt 1.4.16 i förfrågningsunderlaget har staden ställt följande obligatoriska krav avseende kompetens för efterfrågade lärare.

Leverantören ska ansvara för att i anbudet angiven lärartäthet uppfylls under hela avtalsperioden. Leverantören ska ansvara för att minst 65 procent av lärarna är behöriga att undervisa i utbildning i svenska för invandrare och innehar lärarlegitimation samt 60 högskolepoäng (motsvarande 40 gamla universitetspoäng) i ämnet svenska som andraspråk. Det är önskvärt att all lärarpersonal har vuxenpedagogisk erfarenhet.

I de fall personal med föreskriven kompetens och behörighet inte finns att rekrytera ska leverantören beskriva den kompetensutveckling och fortbildning anställd lärarpersonal kommer att genomgå inom ramen för sin anställning och från avtalsperiodens början.

För verifikation av detta ska leverantören senast en månad innan avtalsperiodens början inlämna utbildningsbevis och lärarlegitimation för sfi-lärare, som styrker behörighet, lärartäthet och den andel behöriga sfi-lärare som angivits i anbudet.

Bedömningen att högre krav, avseende kompetens för lärare som undervisar sfi, än behörighetsförordningen måste ställas för att uppnå den utbildningskvalitet som krävs. Behörighetsförordningens krav innebär i praktiken en termins studier i ämnet svenska som andraspråk. Det bedöms vara för låg utbildningsnivå. Sfi-lärarnas behörighet och därtill relaterad utbild-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1**DOM**

ningsnivå är en avgörande faktor för levererad utbildningskvalitet. Utbildningens kvalitet är en av flera faktorer som påverkar individen spårkutveckling och följaktligen möjligheten till integration i det svenska samhället. Den eftersträvade kvalitetsnivån för sfi-utbildning säkerställs genom det obligatoriska kravet på lärarkompetens. Sfi är en viktig del av integrationsprocessen för nyanlända elever och staden har därför valt att upphandla utbildningsinriktningar som ska tillgodose aktuella behov av sfi-utbildning. Komplexiteten i sfi-läraryrket och den heterogena målgruppen för sfi motiverar det obligatoriska kravet. Eftersom staden bedömt att hög utbildningsnivå avseende lärarkompetens är en mycket viktig del av tjänsten har staden förutom lärarkompetens som obligatoriskt krav (punkt 1.4.16) även valt att använda lärarkompetens som utvärderingskriterium (punkt 2.4.2, 3.4.2, 4.4.2 och 5.4.2). Genom detta utvärderingskriterium (efterfrågat mervärde) ges anbudsgivare möjlighet att utöver stadens obligatoriska krav erbjuda ytterligare antal lärare med efterfrågad kompetens. Det är följaktligen inte ett obligatoriskt krav att en anbudsgivare ska kunna erbjuda mer än 65 procent sfi-lärare med lärarkompetens.

Det är stadens behov av sfi-utbildning, genom avrop från externa avtalsleverantörer, som ska tillgodoses genom den aktuella upphandlingen. Stadens obligatoriska krav att 65 procent av erbjudna sfi-lärare ska ha lärarlegitimation är en nödvändig och effektiv åtgärd för att uppnå stadens målsättning avseende sfi. Ställt obligatoriskt krav avseende 60 högskolepoäng i ämnet svenska som andraspråk ska säkerställa dels nödvändig kvalitetsnivå i samband med undervisning och dels stadens förändrade behov av sfi-utbildning. Ovanstående två kravställningar avseende lärarkompetens kan inte tillgodoses på ett mindre ingripande sätt och påverkar inte otillbörligt konkurrensen. Stadens ställda krav uppfyller principerna om proportionalitet och likabehandling.

Samtliga 15 deltagande anbudsgivare har svarat ja på frågan om de uppfyller det obligatoriska kravet avseende lärarkompetens. Det leder till slutsatsen att samtliga anbudsgivare som lämnat anbud har bedömt att de en månad före avtalsstart kan visa att de, i enlighet med ställt obligatoriskt krav och erbjudet mervärde, kommer att tillhandahålla efterfrågad lärarkompetens. Respektive anbudsgivare har utöver det obligatoriska kravet i punkt 1.4.16 som ett mervärde inom ramen för utvärderingskriteriet kompetens erbjudit ett specifikt antal lärare med lärarlegitimation samt 60 högskolepoäng i ämnet svenska som andraspråk. Det visar att anbudsgivarna har bedömt att de kommer att ha möjlighet att rekrytera det antal lärare som offererad tjänst omfattar.

Antalet sfi-lärare med efterfrågad kompetens på den aktuella marknaden skiftar. Det är en rörlig marknad i form av mobilitet avseende sfi-lärare. För närvarande är efterfrågan större än tillgången på behöriga sfi-lärare. Det betydande mervärde som efterfrågad lärarkompetens utgör för staden leder till att man senast en månad innan avtalstidens början kommer att kontrollera att tilldelade leverantörer tillhandahåller det som offererats. Leverantören inlämnar då utbildningsbevis och lärarlegitimation för sfi-lärare som styrker behörighet, lärartäthet och den andel behöriga sfi-lärare som angivits i anbudet. Uppfyller leverantören inte ställda krav tecknas inte avtal med leverantören. Staden förutsätter att anbudsgivaren i sitt anbud offererar det antal sfi-lärare med erbjuden lärarkompetens som anbudsgivaren vid avtalsstart kommer att tillhandahålla. Staden har inte förutsättningar för att kunna bedöma eller ifrågasätta respektive anbudsgivares strategi och bedömningsförmåga avseende sfi-lärartillgång samt vilken enskild konkurrenskraft respektive deltagande anbudsgivare har på den aktuella marknaden.

Sanktion

För att förtydliga betydelsen av att tilldelade avtalsleverantörer tillhandahåller avtalad lärarkompetens och lärartäthet har staden tillfört en sanktion. En specifik frågeställning avseende ställda krav i förfrågningsunderlaget besvarades via upphandlingssystemet. Genom svaret på frågan tillfördes en möjlighet till sanktion som kommer att tillföras de avtal som tecknas med tilldelade leverantörer. Sanktionen är ett avtalsvillkor som endast påverkar en avtalsleverantör som inte uppfyller specifika avtalsvillkor avseende lärarkompetens och/eller lärartäthet.

Avvikelse avseende offererad lärarkompetens kan i vissa fall uppkomma dels före avtalsstart och dels under avtalsperioden. Tilldelad avtalsleverantör ska vid avtalsstart kunna erbjuda staden sfi-lärare dels enligt det obligatoriska kravet avseende lärarkompetens och dels det antal sfi-lärare som avtalsleverantörerna därutöver erbjudit som ett mervärde. Skulle stadens kontroll av avtalsleverantörernas erbjudna sfi-lärarkompetens en månad före avtalsstart visa att leverantören inte kan leverera den sfi-lärarkompetens som erbjudits undersöker staden orsaken till att leverantören inte kommer att kunna tillhandahålla sfi-lärare med den lärarkompetens som erbjudits i anbudet. I sådant fall tas även ställning till om leverantören har en reell möjlighet att uppfylla sina åtaganden avseende tillhandahållande av lärarkompetens under avtalstiden. Det kan finnas flera anledningar till den uppkomna situationen. En sådan anledning kan vara att leverantören inte har lyckats rekrytera de sfi-lärare med den behörighet som offererats eller att leverantörens anställda sfi-lärare har valt att arbeta åt andra utbildningsanordnare. Detta kan även inträffa under avtalstiden. I de fall avvikelsen varit utanför avtalsleverantörens kontroll sker en överenskommelse om en handlingsplan. Då avvikelsen avseende lärarkompetens bedöms vara inom avtalsleverantörens kontroll finns flera möjligheter att innehålla betalning till avtalsleverantören. Det kan ske genom reduktion av

ersättningen eller att staden inte betalar månadsfakturan eftersom leverantören inte har genomfört utbildningen inom ramen för uppdraget. För staden är det av största vikt att få tillgång till den lärarkompetens som avtalats. Det är därför uppenbart att avvikelser avseende tillhandahållna lärarkompetens som varit inom avtalsleverantörens kontroll ska påverka avtalsleverantörens ekonomiskt genom en sanktion. Samtliga anbudsgivare har kunnat väga in och beräkna eventuella konsekvenser av den tillförda sanktionen i samband med utformande av anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Enligt 16 kap. 4 och 6 §§ LOU kan rätten pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Därvid gäller att rätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Härvid gäller att en upphandlande myndighet inte får anta ett anbud som inte uppfyller kraven enligt förfrågningsunderlaget. Därtill gäller att principen om bl.a. proportionalitet ska iakttas.

I 5 kap. 6 § LOU att om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § får tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtalet ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud. Kontrakt ska tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

I förarbetena till LOU (se prop. 2006/07:128 s. 75 f.) uttalas bl.a. följande. Från ett leverantörsperspektiv är det viktigt med ett visst mått av förutsägbarhet så att leverantörer som är parter i ramavtal kan uppskatta och planera hur stora resurser som måste avsättas till ett visst ramavtal. Ett krav på ramavtalets innehåll bör därför införas i den meningen att ett ramavtal som innehåller samtliga villkor för senare kontraktstilldelning måste innehålla villkor i form av rangordning eller annan fördelningsnyckel som säkrar att tilldelningen sker på ett objektivet sätt. En särskild svårighet uppkommer om den upphandlande myndigheten inte helt på egen hand kan formulera sitt behov. Detta gäller t.ex. i det fall en patient eller annan vård- eller omsorgstagare genom möjlighet att påverka valet av leverantör kan utöva inflytande på de tjänster eller varor som myndigheten ska tillhandahålla. En upphandlande myndighet måste följaktligen under vissa förutsättningar ha möjlighet att frångå den i avtalet fastlagda rangordningen. För att den upphandlande myndigheten ska kunna göra en sådan avvikelse måste möjligheten därtill framgå av förfrågningsunderlaget och utgöra en del av ramavtalets innehåll. Sammanfattningsvis bör det krävas att ett ramavtal med flera leverantörer och som innehåller samtliga villkor för tilldelning av kontrakt som bygger på ramavtalet genom en rangordning eller i övrigt genom utformningen av innehållet i ramavtalet tillhandahåller objektiva grunder för att fastställa i vilken ordning leverantörerna ska ha möjlighet att leverera. För att den upphandlande myndigheten ska kunna frångå den i ramavtalet fastställda ordningen mellan leverantörerna bör särskilda skäl föreligga med hänsyn till föremålet för upphandlingen t.ex. att det är fråga om upphandling av produkter vars priser ofta ändras eller om en jävssituation föreligger. Det bör framgå av ramavtalet att särskilda skäl av sådant slag som nu nämnts kan komma att åberopas.

Relevanta delar av förfrågningsunderlaget

I **punkt 1.2.6** anges att utbildningsnämnden ska anordna sfi utifrån ledorden kvalitet, flexibilitet och tillgänglighet. Stor vikt ska läggas vid samverkan med andra aktörer, individanpassning och att individens arbets- och utbildningserfarenhet tas tillvara i utbildningen i den utsträckning som är möjlig enligt gällande kursplan.

I **punkt 1.3.14** anges att ekonomiskt mest fördelaktiga anbud är tilldelningsgrund för samtliga delområden:

- Del 1 Sfi med yrkesförberedande inriktning
- Del 2 Sfi med allmän och studieförberedande inriktning
- Del 3 Sfi – Distansundervisning
- Del 4 Sfi för syn- och hörselskadade

Leverantörer som uppfyller ställda krav och som har utvärderats avseende utvärderingskriterier och som bedöms ha lämnat ekonomiskt mest fördelaktiga anbud, kommer att tilldelas kontrakt i enlighet med vad som framgår genom texten under 1.2.9. Volymen och avrop.

I **punkt 1.2.9** *Volymen och avrop* anges att volymen för avropade utbildningsinsatser inom respektive delområde beräknas uppgå till följande antal helårsplatser per år.

Delområde – Verksamhetsmått i antal helårsplatser (håp)

- Del 1: Sfi med yrkesförberedande inriktning – 750 håp
- Del 2: Sfi med allmän och studieförberedande inriktning – 1000 håp
- Del 3: Sfi – Distansundervisning – 50 håp

Antalet platser inom varje delområde fördelas mellan leverantörerna enligt följande.

Delområde 1 – Sfi med yrkesförberedande inriktning

Leverantör rangordnad som nummer 1	300 håp
Leverantör rangordnad som nummer 2	250 håp
Leverantör rangordnad som nummer 3	200 håp

Totalt: 750 håp

Delområde 2 – Sfi med allmän och studieförberedande inriktning

Leverantör rangordnad som nummer 1	400 håp
Leverantör rangordnad som nummer 2	300 håp
Leverantör rangordnad som nummer 3	300 håp

Totalt: 1000 håp

De ovan redovisade volymerna kan emellertid komma att över- eller underskridas och innebär ingen garanterad volym för tilldelade leverantörer. Beställaren åtar sig inte att avropa något bestämt antal platser.

Avrop av utbildningsplats sker i samband med beslut om mottagande till utbildning och utifrån tillgång till utbildningsplatser, vid avropstillfället, som motsvarar den enskildes utbildningsbehov samt den enskildes särskilda önskemål.

Om fler än en utbildningsplats, enligt ovan, finns att avropa, ska i första hand den utbildningsplats den enskilde önskar/väljer avropas.

I andra hand, om den enskilde inte vill eller kan önska/välja, avropas plats från den leverantör som är först i rangordningen.

Kan den högst rangordnade leverantören inte erbjuda någon utbildningsplats inom avtalad utbildningsvolym avropas utbildningsplats av den näst högst rangordnade leverantören. Kan den näst högst rangordnade leverantören inte erbjuda någon utbildningsplats inom avtalad utbildningsvolym avropas utbildningsplats av den tredje högst rangordnade leverantören.

I **punkt 1.4.16 Lärare** anges att leverantören ska ansvara för att i anbudet angiven lärartäthet uppfylls under hela avtalstiden. Leverantören ska ansvara för att minst 65 procent av lärarna är behöriga att undervisa i utbildning i svenska för invandrare och innehar lärarlegitimation samt 60 högskolepoäng (motsvarande 40 gamla universitetspoäng) i ämnet svenska som andraspråk.

I de fall personal med föreskriven kompetens och behörighet inte finns att rekrytera ska leverantören beskriva den kompetensutveckling och fortbild-

ning anställd lärarpersonal kommer att genomgå inom ramen för sin anställning och från avtalstidens början.

För verifikation av detta ska leverantören senast en månad innan avtalstidens början inlämna utbildningsbevis och lärarlegitimation för sfi-lärare, som styrker behörighet, lärartäthet och den andel behöriga sfi-lärare som angivits i anbudet.

Förvaltningsrättens bedömning

Avropsmodellen

Aktuell upphandling är indelad i fyra olika delområden. Delområde 1 avser *sfi med yrkesförberedande inriktning*, delområde 2 avser *sfi med allmän och studieförberedande inriktning* och delområde 3 avser *sfi distansundervisning*. Anbud kan lämnas på ett eller flera delområden och avtal kommer att tecknas separat för respektive delområde.

Vid beslut om mottagande till utbildningen har staden i första hand att klargöra vilket utbildningsbehov den enskilde har och därvid beakta den enskildes önskemål avseende utbildningsplats. När utbildningsbehovet har fastställts väljs det delområde som tillgodoser behovet.

Ett ramavtal med flera leverantörer där alla villkor är fastställda ska enligt förarbetena till LOU innehålla villkor i form av rangordning eller annan fördelningsnyckel som säkrar att tilldelningen sker på ett objektiva sätt. Vad som menas med annan fördelningsnyckel framgår däremot inte. För att kunna frångå den i ramavtalet fastställda rangordningen mellan leverantörerna bör särskilda skäl föreligga med hänsyn till upphandlingsföremålet samt att det bör framgå av ramavtalet att särskilda skäl kan komma att åberopas.

Förfrågningsunderlaget anger att sfi ska anordnas utifrån ledorden kvalitet, flexibilitet och tillgänglighet. Staden har anfört att det är den enskildes behov och förutsättningar som ska tillgodoses och att den enskilde på detta sätt ges möjlighet att bedöma respektive leverantörs för- och nackdelar. För det fall den enskilde vill önska/välja utbildningsplats ska vederbörande således ges möjlighet till detta. Enligt staden ska angiven möjlighet öka individens möjligheter att aktivt medverka och ta ansvar för sin kompetensutveckling. För det fall den enskilde inte vill eller kan önska/välja görs avrop från den leverantör som är först i rangordningen. Enligt förvaltningsrätten har inte annat framkommit än att det i förevarande fall föreligger särskilda skäl för staden att kunna frånga den i ramavtalet fastställda rangordningen om den enskilde vill önska/välja utbildningsplats. Att staden kan komma att frånga den fastställda rangordningen anges klart och tydligt i förfrågningsunderlaget.

Merit har gjort gällande att när den enskilde inte vill eller kan önska/välja utbildningsplats kan staden fritt välja mellan de olika delområdena och därmed fritt välja studieanordnare. Mot bakgrund av förfrågningsunderlagets utformning samt att avtal kommer att tecknas inom respektive delområde kan förfrågningsunderlaget rimligtvis inte förstås på annat sätt än att om den enskilde önskar/väljer utbildningsplats kommer avrop att ske inom det delområde som tillgodoser det konstaterade utbildningsbehovet. Det faktum att den enskilde inte önskar/väljer utbildningsplats innebär rimligtvis inte att utbildningsbehovet förändras. Detta medför följaktligen att om den enskilde inte vill eller kan önska/välja utbildningsplats kommer avrop således att ske från den leverantör som är först i rangordningen i det delområde som tillgodoser det konstaterade utbildningsbehovet. Enligt förvaltningsrätten har staden vid angivna förhållanden således inte fri möjlighet att välja delområde utan utbildningsplats väljs således med hänsyn till det specifika utbildningsbehov som den enskilde har. Att den enskildes val kan komma att innebära att den i ramavtalet fastställda rangordningen

frångås får utifrån angiven fördelningsnyckel komma att tillgodose att avrop sker på ett objektivet sätt. Förvaltningsrätten finner därmed att angiven fördelningsnyckel inte strider mot LOU och de grundläggande principerna.

Skillnaden mellan ett ramavtal och ett vanligt upphandlingskontrakt är att ramavtal inte har någon fastställd volym. En upphandlande myndighet har således vid upphandling av ramavtal i förväg inte kännedom om vilka volymer som kommer att avropas. Staden har i förevarande upphandling anfört att man inte har möjlighet att flera år före avrop ange några exakta volymer samt att utbildningsbehovet är svårt att beräkna och att förändringar kan ske mycket snabbt. I punkt 1.2.9 i förfrågningsunderlaget anges att för respektive delområde *beräknas* antalet helårsplatser uppgå till 750 helårsplatser avseende delområde 1 och 1 000 helårsplatser avseende delområde 2. Vidare anges att volymerna kan komma att över- eller underskridas och innebär ingen garanterad volym för tilldelade leverantörer och att beställaren inte åtar sig att avropa något bestämt antal platser. De leverantörer som tilldelats kontrakt har således tilldelats i enlighet med det antal helårsplatser som finns redovisats i förfrågningsunderlaget. Enligt förvaltningsrätten framgår det således klart och tydligt av förfrågningsunderlaget att det inte går att förutse vilka volymer som ramavtalet kommer att ge och att angiven volym är uppskattad volym. Angivet förhållande är således lika för samtliga anbudsgivare och strider enligt förvaltningsrätten i förevarande fall inte mot de grundläggande principerna.

Lärarkompetens

En upphandlande myndighet har en betydande frihet att definiera föremålet för upphandlingen så länge de grundläggande principerna inte träds för när. En upphandlande myndighet har således möjlighet att ställa högre krav än de krav som uppställs i behörighetsförordningen. Kraven som uppställs får dock inte gå utöver vad som är nödvändigt för den aktuella upphandlingen

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM

och måste således vara ägnade att leda till att syftet uppnås. I förfrågningsunderlaget anges i punkt 1.7.2.30 *Syfte och mål för utbildning i svenska för invandrare* följande: Utbildning i sfi är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. En elev med ett annat modersmål än svenska ska inom utbildningen få lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk. Utbildningen ska ge språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter. En elev som inte är funktionellt litterat eller har ett annat skriftsystem än det latinska alfabetet ska få läs- och skrivundervisning inom ramen för utbildningen.

Uppställda krav avseende lärarkompetens syftar följaktligen till att säkerställa en hög kvalitetsnivå på utbildningen. Staden har anfört att kraven är nödvändiga och är en effektiv åtgärd för att uppnå stadens målsättning avseende sfi samt att kraven ska säkerställa nödvändig kvalitetsnivå och stadens förändrade behov av sfi-utbildning. Vidare har staden anfört att kraven på lärarkompetens inte kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt och påverkar inte konkurrensen otillbörligt. För att uppnå syftet med upphandlingen kan det sålunda vara nödvändigt för staden att uppställa höga krav på behöriga lärare. Det framgår inte annat än att det finns ett antal leverantörer som kan uppfylla kraven. Med hänsyn till uppdragets karaktär anser förvaltningsrätten att det inte strider mot proportionalitetsprincipen att uppställa krav på att 65 procent av lärarna ska vara behöriga.

Samtliga anbudsgivare som kvalificerat sig till utvärderingen har således svarat ja på frågan avseende om de uppfyller det obligatoriska kravet avseende lärarkompetens. Vid sådant förhållande har staden vid utvärderingen således att förutsätta att anbudsgivarna kommer att uppfylla kravet. Det åligger däremot inte staden att göra en marknadsundersökning avseende

hur många behöriga lärare det finns på markanden för att sätta det i relation till hur många behöriga lärare som offererats. Senast en månad innan avtalstidens början kommer staden att kontrollera att tilldelade leverantörer tillhandahåller den andel behöriga lärare som offererats. Merit gör gällande att kontrollen inte kan tillförsäkra staden att leverantörerna kan leva upp till vad som utlovats i anbudet. Huruvida en anbudsgivare har offererat fler behöriga lärare än vad som kommer att kunna levereras är således antaganden och innebär inte per automatik att skall-kravet avseende kompetens eller utvärderingskriteriet står i strid med LOU. I vart fall är det inte visat av Merit att det förhåller sig så. Merit har inte heller klargjort på vilket sätt bolaget skulle kunna lida skada av den kontroll som staden kommer att genomföra en månad före avtalstidens början.

Sanktion

Det är som huvudregel inte tillåtet att göra en väsentlig förändring av ett förfrågningsunderlag. Bedömningen av vad som anses utgöra en väsentlig förändring får göras från fall till fall. I förevarande fall har staden infört en ny sanktion i form av reduktion av ersättningen om en leverantör inte uppfyller kraven. Sanktionen i form av uppsägning som från början angetts i förfrågningsunderlaget kvarstår dock. Enligt förvaltningsrättens synsätt kan en förändring av angivet slag vare sig påverka anbudsgivarnas intressen på ett negativt sätt eftersom införd sanktion inte ersatt sanktionen avseende uppsägning eller påverka anbudsgivarnas förutsättningar att utforma sina anbud.

En sanktion i form av t.ex. uppsägning av avtal blir således aktuell först när ett upphandlingsavtal har ingåtts och för det fall att en leverantör inte uppfyller de villkor som avtalats. Leverantörerna ska vid kontrollen en månad innan avtalsstart kunna styrka att leverantören har tillgång till lärare i enlighet med offererad lärartäthet. Huruvida en avtalsleverantör kommer

att uppfylla kraven eller inte och hur staden i sådant fall kommer att agera är i dagsläget endast föremål för spekulation. För att ett ingripande enligt LOU över huvud taget ska bli aktuellt krävs det att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada. Merit har lämnat anbud i delområdena 1, 2 och 3 och har kvalificerat sig till utvärderingen i dessa delområden. Enligt förvaltningsrätten har Merit inte konkretiserat bolagets påstådda skada att bolaget hade kunnat erbjuda en högre grad behöriga lärare för det fall den införda sanktionen varit tydligare (se avgörande av Högsta förvaltningsdomstolen i HFD 2013 ref. 53).

Sammanfattning

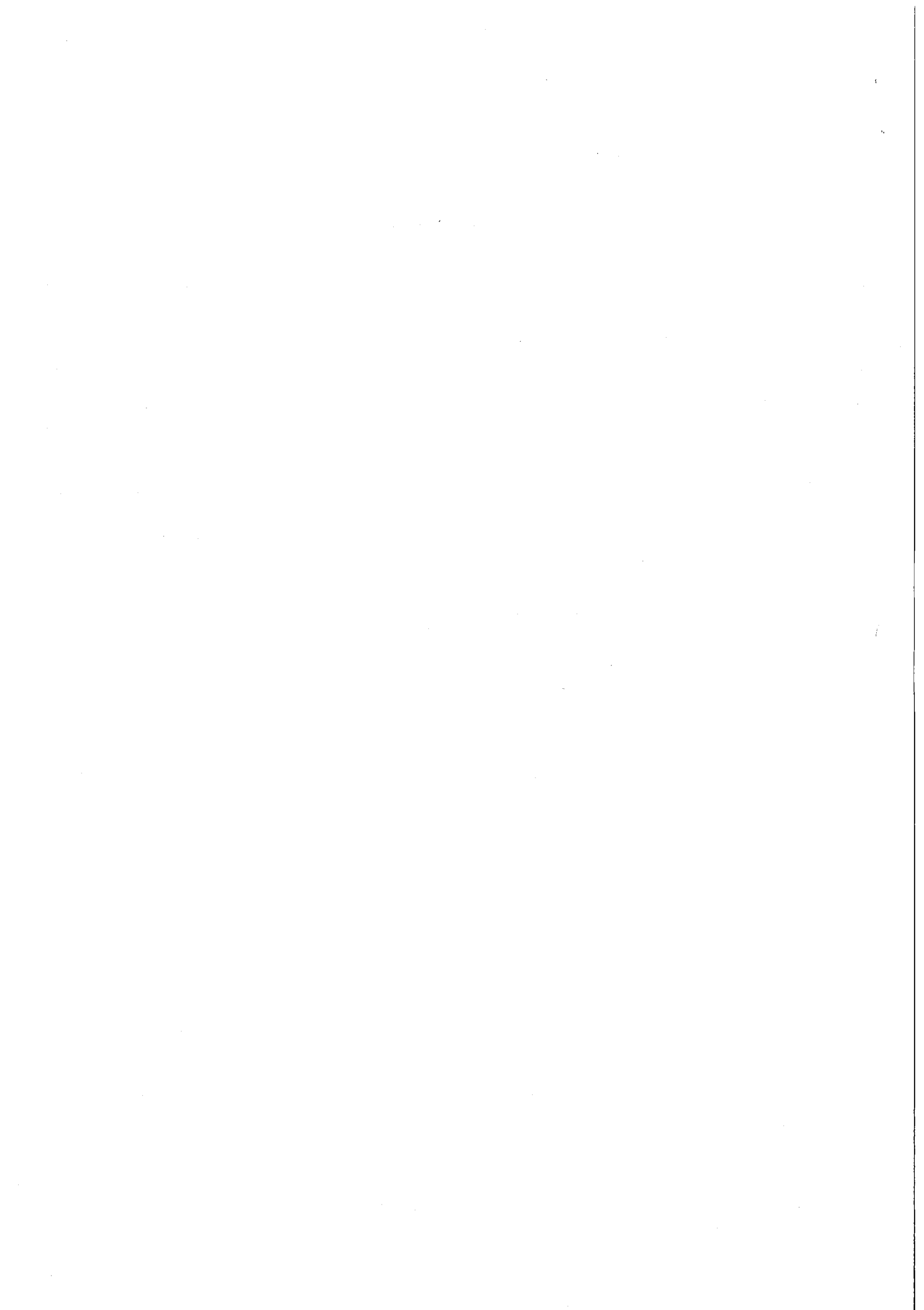
Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten att Merit inte förmått visa att Malmö stad har brutit mot bestämmelserna i LOU. Det finns därmed inte skäl för ingripande enligt 16 kap. 4 och 6 §§ LOU. Merits ansökan härom ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Madeleine Westberg

Maria Persson har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

